

Posudek na bakalářskou práci

Název: Adaptace dětí z menšinových skupin na podmínky základní školy v České republice
Autor: Tereza Veselá
Katedra psychologie, Pedagogická fakulta UK, Praha, 64 s.

Tereza Veselá si jako téma své bakalářské práce zvolila problematiku dětí cizinců v české škole. Svůj výzkum zaměřila na oblast sociálních vztahů v etnicky smíšené třídě. Akcentovala postavení dětí cizinců v rámci třídního kolektivu, zaměřila se úžeji na reflexi jejich vlastní pozice. Práci založila na empirickém výzkumu.

Práci autorka dobře strukturovala, zařadila do textu všechny klíčové kapitoly, které má graduační práce obsahovat. Přičemž stěžejními kapitolami je 1. teoretický vhled do problematiky a 2. analýza a interpretace dat.

Literární rešerše se věnuje v první řadě definicím, které vymezují etnicky resp. národnostně odlišné jedince či skupiny. Akcent na národnostní menšiny je s ohledem na problematiku cizinců, překvapující, naopak situaci cizinců by mohla být věnována větší pozornost, zejména ve vztahu k jejich postavení ve škole. V tomto směru existuje dokonce i česká literatura, vznikla řada bakalářských prací.

V druhé řadě se autorka nastiňuje adaptaci jinoetnických skupin. Akcent je kladen na přehlednost a nekomplikovanost výkladu, protože by se mohl stát bází, pro případnou interpretaci dat získaných výzkumem. Což se děje ovšem spíše okrajově.

Vlastní empirická část se skládá z představení metodologie a z analýzy dat. Z hlediska metod lze ocenit zejména vzorek, resp. volbu třídy. Použité techniky sběru dat se opírají o SORAD, pozorování (není jasné v jakém rozsahu, při jakých situacích) a rozhovory (není ale specifikováno s kým a jak byly dlouhé). Nejsou však dobře prezentovány. Také není uvedeno, kdy výzkum probíhal a zda se výzkumný vzorek neměnil (např. změna vyučujícího, odchod spolužáka - Aya atd.).

Interpretační část pak spočívá na vyhodnocení SORADu. Tereza Veselá provedla měření, které však interpretuje minimálně. Sice se na jednom místě snaží propojit hodnocení SORADu s výpověďmi dětí získanými z rozhovoru, u jiných dětí na to rezignuje. Využití pozorování je také minimální. Rozhovory pak využívá pro popis dětí cizinců, jejich reflexe vlastní pozice. Snaží se analýzu u všech dětí strukturovat stejně, což svědčí o disciplině autorky v rámci odborného textu. Jinak ale tyto pasáže zůstávají spíše na povrchu problému. Na jednom místě studentka lituje, že nemá srovnávací materiál, který by jí pomohl verifikovat vlastní závěry. V tomto smyslu ji mohu odkázat na práci diplomatky Kláry Flouskové, která rozpracovala nejen totéž téma, ale také za použití týchž metod.

Celkově práce jen málo posouvá poznání v rámci sledovaného tématu. Naopak sympatické je, že v rámci několika interpretací zůstává v dialogu s odbornou literaturou.

Práce Terezy Veselé odpovídá nárokům kladených na bakalářskou práci. Je dobře strukturovaná, pracuje s literaturou, opírá se o data získaná vlastním výzkumem a analyzuje, používá adekvátní jazyk. Z hlediska vědecké přidané hodnoty však zůstává spíše pozadu.

Práci hodnotím jako dobrou.

V Praze 5. 9. 2011

PhDr. Dana Bittnerová, CSc.